

رشته : کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۱۰ صبح	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	سوالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	نام و نام خانوادگی :
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲

بازم	سوالات	ردیف
------	--------	------

قلمرو زبانی (۷ نمره)

.۵	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) در آبگیری سه ماهی بود: <u>دو حازم</u> ، یکی عاجز.	۱
.۲۵	با توجه به بیت زیر، یک معادل معنایی برای واژه «شیفتہ» بیابید. وقتی دل سودایی، می رفت به بستان <u>ها</u> بی خویشنم کردی، بوی گل و ریحان <u>ها</u>	۲
.۲۵	با توجه به بیت: «بیامد دمان پیش گرد آفرید / چو دخت کمندافتگن او را بدید»، معنی واژه «دمان»، در کدام گزینه به درستی <u>نیامده</u> است؟ الف) خروشنده	۳
.۲۵	در بیت: «مرغ خوشخوان را بشارت باد کاندر راه عشق / دوست را با ناله شب های بیداران خوش است» کدام واژه اهمیت املایی <u>ندارد</u> ? الف) عشق	۴
.۷۵	املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) عاقل در دفع مکاید دشمن تأخیر (ثواب / صواب) نبیند. ب) بعد از تو روا باشد (نقض / نفز) همه پیمان ها ج) عامل شهری به خلیفه نبشت که دیوار شهر خراب شده است آن را (امارت / عمارت) باید کردن.	۵
.۵	در کدام گزینه، املای همه واژه ها به درستی آمده است؟ الف) رعیت - وقارت - مضرت - صندروس ب) توسن - استدعا - تجلی - خصم د) محنت - رعب - بیقوله - معطوف ج) حقه - معاش - طرفه - زاعر	۶
.۵	املای درست کلمات مشخص شده را بنویسید. الف) به <u>شصت</u> اندر آورده تیر خندگ	۷
.۵	کدام بخش از عبارت زیر، «حذف» شده است؟ نوع «حذف» را بنویسید. چنین گویند مردی به بغداد آمد و بر درازگوش نشسته بود و بُزی را رشته در گردن کرده، از پس وی می دوید.	۸
.۵	نقش دستوری ضمیر پیوسته (متصل) را در گزینه های زیر بنویسید. الف) ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد	۹
.۲۵	در کدام گزینه، هر دو نوع «واو» عطف و ربط، دیده نمی شود؟ الف) راهب، ضعیف و باریک میان بود و وقتی بیلش را به زمین فرمی برد و اندکی خاک بر می داشت به دشواری نفس می کشید. ب) نگاهش آرام و حرکاتش و زندگانی اش بی تلاطم بود و خیالش تخت. ج) خانه را اجاره می دادند یا به کسی می سپردند و از قند و چای گرفته تا تره بار و بُتشن، همه را فراهم می کردند. د) ای فرزند حلالت نکنم که مطربی و مسخرگی پیشه سازی که «همه قبیله من عالمان دین بودند.»	۱۰
.۲۵	کدام گروه اسمی، مطابق الگوی: «اسم+صفت+ مضاف الیه» ساخته نشده است? الف) کنگره نویسندگان ایران ب) سفر تابستانی یوش ج) خَلَف صدق نیاکان د) گریز رندانه معلم	۱۱

با سمه تعالی

رشته : کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۱۰ صبح	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	سوالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	نام و نام خانوادگی :
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲

ردیف	سؤالات	بازم
------	--------	------

۱۲	در عبارت زیر، جمله هسته (پایه) و جمله وابسته (پیرو) را مشخص کنید. معنای خاکریز هم آن گاه تفہیم می شود که در میان یک دشت باز گرفتار آتش دشمن باشی.	.۵
۱۳	بیت زیر را بر اساس ترتیب اجزای سازنده در زبان فارسی، مرتب کنید. دگر ره چنان شد هنر آشکار کزان آن خیره شد دیده روزگار	.۵
۱۴	نقش دستوری اجزای مشخص شده در کدام گزینه متفاوت است؟ الف) شکوفایی گسترده تو دل انگیز است. ب) آسمانی که پس از بارش باران، صاف و روشن است. ج) من به تو شور و شوقي خواهم آموخت. د) این تلاوت قرآن نیست.	.۵
۱۵	نقش دستوری اجزای مشخص شده را بنویسید. الف) ای سرور باران ها و فصل ها ب) غمی شد ز پیکار دست سران	.۵
۱۶	نوع «را» در مصraig «مرا مادرم نام، مرگ تو کرد» را بنویسید.	.۲۵
۱۷	در کدام مصraig، متهم با دو حرف اضافه نیامده است؟ الف) همیشه به جنگ اندرون نامدار ب) چو آمد خروشان به تنگ اندرش ج) به سهراب بر تیرباران گرفت	.۲۵

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۸	جاهاي خالي را با کلمات مناسب پر کنيد. هر حماسه چند ويزگي دارد؛ داستاني، .....، ملّي و	.۵
۱۹	در کدام گزینه نام نویسنده به ترتیب نام اثر درست آمده است؟ ارزشیابی شتابزده - جوامع الحکایات - دیوار - من زنده ام - مائدۀ های زمینی الف) سهراب سپهری - حسین واعظ کاشفی - جمال میرصادقی - معصومه آباد - تولستوی ب) جلال آل احمد - سدیدالدین محمد عوفی - جمال میرصادقی - معصومه آباد - آندره ژید	.۵

۲۰	با توجه به موارد قسمت الف، آرایه های مناسب را از قسمت ب انتخاب کنید و داخل کمانک بنویسید. (قسمت ب یک مورد اضافی است).	۱/۵
----	---	-----

الف	ب
(الف) با من به سلام خشک ای دوست زبان تر کن / تا از مژه هر ساعت لعل ترّت افسانم ( )	(۱) مجاز
(ب) کمان را به زه کرد و بگشاد بر / نبُد مرغ را پیش تیرش گذر ( )	(۲) حُسن تعلیل
(ج) ما را سرِ باغ و بوستان نیست / هر جا که توبی، تفرّج آن جاست ( )	(۳) سجع
(د) گل از شوق تو خندان در بهار است / از آنش رنگ های بی شمار است ( )	(۴) حس آمیزی
(ه) نگه کرد سهراب و آمدش ننگ / برآشفت و تیز اندر آمد به جنگ ( )	(۵) تضمین
(و) آهنگ کید و مکر کردند تا مگر او را هلاک کنند و عالم از آثار وجود او پاک کنند. ( )	(۶) جناس
	(۷) اغراق

۲۱	با توجه به قسمت های مشخص شده، «نماد» و «تشبیه» را در مصraig های زیر بررسی کنید. الف) ای چون سبزه برآمده از دفتر روزگاران	.۵
----	---	----

با سمه تعالی

رشته : کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۱۰ صبح	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	سوالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	نام و نام خانوادگی :
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲

ردیف	سؤالات	بارم
------	--------	------

۲۲	مفهوم کنایه های مشخص شده را بنویسید. الف) عنان را گران کرد و او را بخواند ب) او را نیز بسمل کرد تا عبرت همگان شود.	.۵
۲۳	آرایه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) خروش سواران و اسپان ز دشت ز بهرام کیوان همی برگذشت (اغراق / تشبيه) ب) زین کاروان سرای کاروان گذشت ناچار کاروان شما نیز بگذرد (تضمين / استعاره)	.۵
۲۴	الف) یک بیت، بعد از بیت: «فلک در شگفتی ز عزم شماست/ ملک آفرین گوی رزم شماست» را بنویسید. ب) بیتی از شعر «دلیران و مردان ایران زمین» بنویسید که قافیه مصراع های آن «پاک و تابناک» باشد.	۱

قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۵	معنی ابیات و عبارات زیر را به نظر ساده و روان بنویسید.	
الف	معلم مشوش بود.	.۲۵
ب	مرگت چنان زندگی را به سُخره گرفت	.۲۵
ج	الهی، فضل خود را یار ما کن	.۵
د	تدبیر برادران برخلاف تقدیر رحمان آمد.	.۵
۵	به آورد با او بسنده نبود	.۵
و	در چشم به هم زدنی، پشت او را به خاک رسانید.	.۵
ز	ریش بر می کند و می گفت ای دریغ کافتاب نعمتم شد زیر میغ	.۷۵
ح	خاک، مظہر فقر مخلوق در برابر غنای خالق است.	.۷۵
۲۶	حدیث: « حاسبوا قَبْلَ ان تُحاسبُوا »، با کدام عبارت قرابت معنایی دارد؟ الف) به زبان دیگر مگو و به دل دیگر مدار ب) واندر همه کاری داد از خویشتن بده	.۵
۲۷	در متن زیر، « عقل » با چه ویژگی هایی وصف شده است؟ چندان تناوری و بلند / که هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می افتد	.۵
۲۸	به چه دلیل نویسنده معتقد است که: « مَثَلَ قرآن، مَثَلَ آب روان است. »؟	.۵

ادامه سوالات در صفحه چهارم

ر شهره : کلیه ر شهره ها	ساعت شروع : ۱۰ صبح	پایه : دهم دوره دوم متوسطه	سوالات امتحان نهایی درس : فارسی ۱
مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه : ۴	تاریخ امتحان : ۱۴۰۲/۳/۱	نام و نام خانوادگی :
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲

ردیف	سوالات	بازم
۲۹	هر یک از ایيات زیر، با کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟ (شماره بیت را داخل کمانک بنویسید) ( ) قضا همی برداش تا به سوی دانه و دام ( ) گر ذوق نیست تو را کژ طبع جانوری ( ) سخنی ز عشق گویند و در او اثر نباشد ( ) چه وجود نقش دیوار و چه آدمی که با او ( ) هر آن که گردش گیتی به کین او برخاست	.۵
۳۰	شاعر در بیت زیر، بر چه مفهومی تأکید دارد؟ تازَ بِرِ خاکی ای درخت تنومند مگسل از این آب و خاک ریشه پیوند	.۵
۳۱	یک ضرب المثل، معادل مصراع دوم بیت زیر بنویسید. نباشی بس ایمن به بازوی خویش « خورد گاو نادان ز پهلوی خویش »	.۵
۳۲	کدام مصراع با قسمت مشخص شده در سروده زیر ارتباط معنایی دارد؟ « تو را سپیده دمی در انتظار زاده شدن و پیکری در اشتیاق شهادت نامیدم ». (الف) بگذار بوسه زنیم بر شمشیری که در دستان توست (ب) ای دفترهای شعری که مقاومت پیشه کرده اید (ج) ای سرخ گل که فداکاری پیشه کرده ای (د) تو را آب ها و خوشها نامیدم	.۵
۳۳	جمله : « ای کاش عظمت در نگاه تو باشد » را با سروده زیر از شهراب سپهری مقایسه کنید. « چشم ها را باید شست، جور دیگر باید دید. »	.۵
۲۰	جمع نمره پیروز و سرافراز باشید.	

ساعت شروع: ۱۰۰ صبح	رشته: کلیه رشته ها	راهنمای تصحیح سوالات امتحان هماهنگ درس: فارسی ۱
تعداد صفحات: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	پایه: دهم دوره دوم متوسطه
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۲

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	الف) محتاط .۲۵ ب) پُر، انباشته .۲۵	.۱۷ ص ۷۷
۲	سودایی .۲۵	.۵۵ ص ۱۰۳
۳	گزینه ج .۲۵	.۶۱ ص
۴	گزینه ب .۲۵	.۱۷ ص ۵۵
۵	الف) صواب .۲۵ ب) نقض .۲۵ ج) عمارت .۲۵	.۱۰۱ ص ۹۸
۶	گزینه ب .۵	.۱۲۸ ص ۹۸
۷	الف) شست .۲۵ ب) استرحام .۲۵	.۱۲۲ ص
۸	حذف فعل کمکی «بود» .۲۵ ، حذف به قرینه لفظی .۲۵	.۱۲۸ ص
۹	الف) متمم .۲۵	.۴۸ ص ۴۸
۱۰	گزینه د .۲۵	.۶۶ ص
۱۱	گزینه الف .۲۵	.۳۴ ص
۱۲	معنای خاکریز هم آن گاه تفهیم می شود جمله هسته(پایه) .۲۵ در میان یک دشت باز گرفتار آتش دشمن باشی. جمله وابسته(پیرو) .۲۵	.۷۸ ص
۱۳	دگر ره آن چنان هنر آشکار شد .۲۵	.۸۳ ص
۱۴	گزینه ج مفعول .۵ ص ۱۴۰	سایر گزینه ها مسنده
۱۵	الف) منادا .۲۵	.۹۷ ص
۱۶	نوع «را» فک اضافه .۲۵	.۹۷ ص
۱۷	گزینه د .۲۵	.۹۸ ص
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۸	به ترتیب : قهرمانی .۲۵	.۹۴ ص
۱۹	خرق عادت .۲۵	.۷۱ ص ۷۱
	گزینه ب .۵	(ارزشیابی شتابزده ص ۷۱ جوامع الحکایات ص ۱۲۹ - دیوار ص ۲۷ -
	مائده های زمینی ص ۹۱ -	من زنده ام ص ۹۱ -
۲۰	الف) حس آمیزی .۲۵	(ب) اغراق (نصراع دوم) .۲۵
	و) سجع .۲۵	ج) مجاز .۲۵
۲۱	الف) تشبيه .۲۵	.۱۲۷ ص
۲۲	الف) متوقف کردن .۲۵	.۹۶ ص
ادامه پاسخ در صفحه دوم		

راهنمای تصحیح سوالات امتحان هماهنگ درس: فارسی ۱	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۱۰۰ صبح
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خردادماه سال ۱۴۰۲			موکزارز شیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پژوهش http://aee.medu.gov.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۲۳	الف) اغراق ۲۵/. ص ۹۵ ب) استعاره ۲۵/. ص ۳۹	.۵/.
۲۴	الف شما را چو باور به یزدان بود ۲۵/. هم او مر شما را نگهبان بود ۲۵/. ص ۱۰۸ ب) از این خطه نغز پدرام پاک ۲۵/. / و زین خاک جان پرور تابناک ۲۵/.	۱
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۲۵	معنی ایات و عبارات:	
الف	معلم پریشان و آشفته بود. ۲۵/. ص ۶۴	.۲۵/.
ب	مرگت آن چنان زندگی را بی ارزش کرد. ۲۵/. ص ۳۲	.۱۲۵/.
ج	خدایا بخشش خود را ۲۵/. همراه ما کن. ۲۵/. ص ۱۰	.۵/.
د	اندیشه و عاقبت نگری برادران ۲۵/. برخلاف خواست و حکم خداوند بخشنده بود. ۲۵/. ص ۵۲	.۵/.
۵	در نبرد با سهراب ۲۵/. حریف او نمی شد (توانایی مقابله با او را نداشت) ۲۵/. ص ۱۰۳	.۵/.
۶	در زمانی کوتاه ۲۵/. او را شکست داد. ۲۵/. ص ۱۲۴	.۵/.
ز	احساس ناراحتی و پشیمانی می کرد و می گفت افسوس ۲۵/. این نعمت من (طوطی من) مثل خورشیدی بود ۲۵/. که پشت ابر پنهان شد (طوطی را از دست دادم) ۲۵/. ص ۱۱۳	.۷۵/.
ح	خاک نشانه ۲۵/. نیازمندی مخلوق ۲۵/. در برابر بی نیازی آفریننده است. ۲۵/. ص ۷۸	.۷۵/.
۲۶	گزینه ب ۵/. ص ۳۰	.۵/.
۲۷	تحییر و ناتوانی عقل از درک عظمت امام حسین(ع) ۵/. ص ۳۳	.۵/.
۲۸	زیرا همان طور که آب آlodگی های جسم را از بین می برد و باعث شادی انسان می شود ۲۵/. قرآن نیز آlodگی های دل و روح را از بین می رود و باعث طراوت دل ها می گردد. ۲۵/. ص ۵۴	.۵/.
۲۹	الف) ۲ هرآن که گردش گیتی ..... ۲۵/. ب) (۱ چه وجود نقش دیوار و ..... ۲۵/. ص ۱۲۷	.۵/.
۳۰	عشق به وطن، وطن دوستی، دلبستگی به وطن ..... ۵/. ص ۸۴	.۵/.
۳۱	دشمن طاووس آمد پر او / از ماست که بر ماست/ خودکرده را تدبیر نیست/ طوطی زبان خویش در بند افتاد /یا..... ۱۰۶/. ص ۱۰۶	.۵/.
۳۲	گزینه ج ۵/. ص ۱۳۸	.۵/.
۳۳	در هر دو به تغییر نگرش انسان نسبت به جهان خلقت توصیه شده و این که باید با بصیرت و آگاهانه به جهان پیرامون خود نگریست. ۵/. ص ۱۴۳	.۵/.
یا: نگاه عاشقانه و پر مهر بر پدیده ها داشتن و توجه به زیبایی های معنوی جهان		
۲۰	جمع نمره	«همکاران ارجمند، خدا قوت؛ لطفا به پاسخ های درست و مشابه نمره اختصاص بدهید.»